

norme ponašanja. Svoj legitimitet te prakse dobit će jedino iz prošlosti, koja čak ne mora biti tako daleka. Ali, kako u uvodu kaže E. Hobsbaum: "gdje god se spominje veza s prošlošću, značajka je 'izumljenih tradicija' da je kontinuitet s tom prošlošću patvoren... one su odgovor na nove situacije ali u obliku koji se oslanja na stare situacije, ili uspostavljaju vlastitu prošlost obveznim ponavljanjima". Stoga "kontrast između trajne mijene i inovacija modernoga svijeta te pokušaja da se barem neki dijelovi društvenoga života strukturiraju i postanu invarijantni, utječe na to da 'izum tradicije' toliko zanima historičare..." [str. 2].

Ipak 'izumljene tradicije' potrebno je odrediti prema još dvije vrste pojava, tj. prema običajima i prema svakodnevnim rutinama. Za Hobsbauma i grupu povjesničara koja je raspravljala o izmišljanju tradicija "predmet i značajka 'tradicijska', uključivši one izumljene jest invarijantnost. Stvarna ili izmišljena prošlost s kojom se povezuju nameće fiksne [obično formalizirane] prakse... U tradicionalnim društvima 'običaj' ima dvostruku funkciju pokretača i zamašnjaka. On ne isključuje inovaciju i mijenu, ali samo do neke točke... 'Običaj' si ne može dopustiti invarijantnost jer čak ni u 'tradicijskim' društvima život nije takav" [str. 2].

Nešto je drugačije s rutinama i konvencijama, koje su nužne u svakodnevnom životu, da bi se taj život odvijao, da bi se poslovi obavljali, da bi se neki postupci lakše provodili. Rutine su lišene simboličkih i ritualnih funkcija [iako ih mogu steći]; za njih ne postoje ideološka nego tehnička opravdanja.

Izmišljanje tradicija je zapravo proces formalizacije i ritualizacije, karakteriziran odnosom prema prošlosti. Kad transformacija društva olabavi ili uništi društvene obrasce radi kojih su postojale 'stare' tradicije ili kad nosioci 'starih' tradicija nisu više dovoljno prilagodljivi - morat će se izumiti nove tradicije. Ova grupa povjesničara nije tom pojavom šokirana, kao što su to ponekad folkloristi kad istražujući folklor otkriju -

folklorizam. Na nekoliko izvrsno dokumentiranih primjera oni prikazuju društvenokulturne, odnosno povijesne procese u kojima se radaju 'nove' tradicije. No, te procese, čak i u moderno doba nije baš lako utvrditi. Kad je stvaranje tradicije planirano, kad je posrijedi neka institucija - onda je to razmjerno lakše jer se može ući u trag dokumentima o 'izmišljanju tradicije' [na primjer nacistička ikonografija i simboli stvarani su na nirnbernškim partijskim mitinzima o čemu postoji dokumentacija]. Teže je s tradicijama neformalnih zajednica gdje ni u naše vrijeme takve dokumentacije nema.

Vrlo je šarmantan prikaz 'izuma' škotske tradicije [kilt, gajde i sl.] iz pera poznatog historičara Hughja Trevora-Ropera. Ništa tu nema drevnoga ni klanškoga: jedan engleski quaker, tvorničar, izumio je kilt koji uopće nije 'tradicijska' škotska narodna nošnja. Prys Morgan bavi se konstrukcijom velške povijesti u doba romantizma.

Nadasve je zanimljiva studija samoga Hobsbauma o masovnim tradicijama u Evropi između 1870. i 1914. To je već vrijeme racionalnih pokreta koji su se borili protiv tradicionalizma a ipak su svjesno ili nesvjesno stvarali nove tradicije, od kojih neke malte slučajno i polazeći s različitih, čak suprotnih političkih pozicija [na primjer dan rada, Prvi maj].

Posebni aspekti novih 'izumljenih' tradicija u kolonijalnoj politici [poput simbolskih razlika među bijelim i crnim kolonijalnim činovnicima] prikazani su u radovima o izumu tradicije u kolonijalnoj Africi [T. Ranger] i o funkciji novih tradicija u predstavljanju moći u Indiji iz pera B. Cohna.

Napokon, vrlo opsežna studija Davida Canadinea, koja u razdoblju 1820-1977. analizira tradicije vezane uz britansku krunu, pokazuje mijene karaktere, izvedbe i konteksta kraljevskog rituala; pokazuje usto i to kako iste ceremonije znače sasvim nešto drugo ljudima različitih povijesnih razdoblja.

